

P.Z. br. 588

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-02/23-01/119

URBROJ: 65-23-7

Zagreb, 7. prosinca 2023.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem ***Konačni prijedlog zakona o izmjeni Zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju***, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 7. prosinca 2023. godine.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marina Piletića i državne tajnike Ivana Vidiša, Mariju Pletikosu i Margaretu Mađerić.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/23-01/82
URBROJ: 50301-05/14-23-10

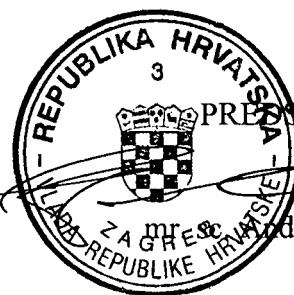
Zagreb, 7. prosinca 2023.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Konačni prijedlog zakona o izmjeni Zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. - pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članka 172. u vezi s člankom 190. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“, br. 81/13., 113/16., 69/17., 29/18., 53/20., 119/20. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 123/20. i 86/23. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske), Vlada Republike Hrvatske podnosi Konačni prijedlog zakona o izmjeni Zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila ministra rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike Marina Piletića i državne tajnike Ivana Vidiša, Mariju Pletikosu i Margaretu Mađerić.

PREDSJEDNIK

mr. sc. Andrej Plenković

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O IZMJENI ZAKONA O DODATKU NA MIROVINE
OSTVARENE PREMA ZAKONU O MIROVINSKOM OSIGURANJU

**KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA
O IZMJENI ZAKONA O DODATKU NA MIROVINE
OSTVARENE PREMA ZAKONU O MIROVINSKOM OSIGURANJU**

Članak 1.

U Zakonu o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, br. 79/07., 114/11. i 115/18.), u članku 2. stavak 8. mijenja se i glasi:

„(8) Korisniku mirovine kojemu je u obveznom mirovinskom osiguranju generacijske solidarnosti određena osnovna mirovina, osnovica za dodatak je mjesečna svota osnovne mirovine i određuje se u postotku od 27 % od osnovne mirovine.“.

Stavak 9. briše se.

Dosadašnji stavak 10. koji postaje stavak 9. mijenja se i glasi:

„(9) Korisniku iz stavka 8. ovoga članka kojemu svota osnovne mirovine s dodatkom iz stavka 8. ovoga članka iznosi manje od najniže osnovne mirovine određuje se najniža osnovna mirovina iz članka 93. stavka 3. Zakona o mirovinskom osiguranju.“.

Dosadašnji stavak 11. koji postaje stavak 10. mijenja se i glasi:

„(10) Svota osnovne mirovine iz stavka 8. ovoga članka, zajedno s dodatkom iz stavka 8. ovoga članka ne smije prijeći svotu najviše osnovne mirovine iz članka 93. stavka 3. Zakona o mirovinskom osiguranju.“.

Stavak 12. briše se.

Dosadašnji stavak 13. postaje stavak 11.

PRIJELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Članak 2.

(1) Korisnicima mirovine kojima je do dana stupanja na snagu ovoga Zakona određen dodatak na osnovnu mirovinu, s danom stupanja na snagu ovoga Zakona određuje se dodatak na osnovnu mirovinu pripadajuću od 1. siječnja 2024. godine prema članku 1. ovoga Zakona, ako je mirovina u isplati.

(2) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje će, po službenoj dužnosti, korisnicima mirovine iz stavka 1. ovoga članka odrediti dodatak na osnovnu mirovinu prema članku 1. ovoga Zakona bez donošenja rješenja.

Članak 3.

Ovaj Zakon objavit će se u „Narodnim novinama“, a stupa na snagu 1. siječnja 2024.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

U Republici Hrvatskoj na snazi je Zakon o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, br. 79/07., 114/11. i 115/18.; u daljnjem tekstu: Zakon o dodatku), kojim je uređen dodatak na mirovine korisnika čija je mirovina ostvarena i određena isključivo prema Zakonu o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, br. 157/13., 151/14., 33/15., 93/15., 120/16., 18/18. – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 62/18., 115/18., 102/19., 84/21. i 119/22.). Zakon o dodatku primjenjuje se od 1. listopada 2007., a svrha dodatka je ublažavanje razlika u visini mirovina ostvarenih od 1. siječnja 1999., koja se pojavila zbog postupnog širenja obračunskog razdoblja za izračun visine mirovine u razdoblju od 1999. do 2010. (u 1999. za izračun visine mirovine uračunavale su se plaće za deset uzastopnih godina te se to razdoblje postupno povećavalo za tri godine, tako da se od 2010. za izračun visine mirovine uračunavaju sve plaće ostvarene tijekom radnoga vijeka). Stoga je visina dodatka ovisila o godini ostvarivanja prava na mirovinu i određen je u visini od 4 % za mirovine ostvarene u 1999. do 27 % na mirovine ostvarene od 2010. nadalje.

Do 31. prosinca 2011. dodatak je isplaćivan zasebno, a od 1. siječnja 2012. sastavni je dio mirovine. Osnovica za određivanje dodatka na mirovinu prema Zakonu o dodatku je svota mjesečne mirovine određene prema mirovinskom stažu i plaćama. Dodatak na mirovinu ne pripada korisnicima najniže i najviše mirovine, korisnicima mirovine ostvarene/određene prema posebnim propisima te korisnicima obiteljske mirovine koji pravo ostvaruju nakon smrti korisnika mirovine priznate do 31. prosinca 1998.

Također, do 31. prosinca 2018. dodatak se nije određivao niti korisnicima koji su bili obvezno osigurani u obveznom mirovinskom osiguranju na temelju generacijske solidarnosti (I. mirovinski stup) i obveznom mirovinskom osiguranju na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. mirovinski stup), a u I. mirovinskome stupu ostvaruju osnovnu mirovinu.

Mirovinskom reformom od 1. siječnja 2019. uveden je dodatak i za korisnike osnovne mirovine. Zakonom o izmjenama i dopuni Zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 115/18.) riješeno je pitanje dodatka na mirovinu i za korisnike osnovne mirovine na način da se na dio mirovine za mirovinski staž ostvaren do početka primjene II. mirovinskoga stupa (do 31. prosinca 2001.) određuje dodatak u jednakoj visini kao i korisniku mirovine koji pravo ostvaruje isključivo u I. mirovinskome stupu nakon 2010. (27 %), a na dio mirovine koja mu pripada za mirovinski staž od dana uvođenja II. mirovinskoga stupa dodatak se korigira faktorom osnovne mirovine, odnosno dodatak iznosi 20,25 %.

Tijekom 2022. primijećen je pad broja osiguranika koji odabiru mirovinu iz oba obvezna mirovinska stupa. Razlog tome je relativno kratko razdoblje kapitalizacije na osobnim računima članova u II. mirovinskome stupu, koje u kombinaciji s inflatornim pritiscima i globalnim poremećajima na tržištu kapitala, nije omogućilo postizanje očekivanih prinosa mirovinskih fondova. Iako se učinak kratkog razdoblja kapitalizacije neutralizirao kada je mirovinskom reformom iz 2019. omogućen izbor mirovine samo iz I. mirovinskoga stupa, odnosno kombinirano iz I. i II. mirovinskoga stupa, nepredviđeni globalni poremećaji na tržištu utjecali su na visinu mirovina iz II. mirovinskoga stupa, ali i na visinu dodatka na mirovinu u odnosu na korisnike koji mirovinu ostvaruju samo iz I. mirovinskoga stupa. Naime, od 10.780 izjava o izboru mirovine, 7659 osiguranika odabralo je mirovinu samo iz I. mirovinskoga stupa, a 3121

mirovinu iz I. i II. mirovinskoga stupa, iz čega proizlazi da se više od 71 % osiguranika vraća u I. mirovinski stup.

Prema statističkim podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje u listopadu 2023. je evidentirano 15.863 korisnika osnovne mirovine, od toga 1,29 % od ukupnog broja umirovljenika (1.227.004), s prosječnom mirovinom 680,09 eura.

II. PITANJA KOJA ZAKONOM RJEŠAVAJU

Omogućavanjem izbora povoljnije mirovine zaštićen je znatan broj osiguranika u razdobljima nepovoljnih ciklusa na financijskim tržištima, međutim kako bi se očuvao standard različitih generacija umirovljenika i osigurali uvjeti za smanjenje broja korisnika koji se vraćaju u I. mirovinski stup, a s ciljem jačanja mješovitog obveznoga mirovinskoga osiguranja, potrebno je stvoriti preduvjete kojim bi se povećao broj korisnika mirovine iz oba mirovinska stupa, između ostalog i izjednačavanjem dodatka koji se određuje na osnovnu mirovinu.

Ovim prijedlogom zakona omogućuje se korisnicima mirovina iz oba mirovinska stupa, koji ostvaruju pravo na osnovnu mirovinu iz I. mirovinskoga stupa, jedinstvena stopa dodatka od 27 %, neovisno o tome kada je navršeni mirovinski staž (prije ili poslije uvođenja II. mirovinskoga stupa). Naime, ti će korisnici ostvarivati pravo na dodatak od 27 % za dio mirovine koja se izračunava na temelju mirovinskoga staža do 31. prosinca 2001., kao i za dio mirovine koja se izračunava na temelju mirovinskoga staža nakon 1. siječnja 2002. nadalje (za koji dio staža prema važećem Zakonu o dodatku ostvaruju dodatak u visini od 20,25 %.), čime će se osigurati jednakopravni materijalni i socijalni položaj svih korisnika mirovine iz I. mirovinskoga stupa.

Također, Konačnim prijedlogom zakona omogućit će se kontinuirano povećanje broja korisnika koji će odabrati mirovinu iz oba mirovinska stupa, a ujedno će utjecati na poboljšanje materijalne i socijalne sigurnosti tih korisnika mirovina povećanjem njihovih mirovina.

III. OBRAZLOŽENJE ODREDBI PREDLOŽENOGA ZAKONA

Uz članak 1.

Ovom odredbom određuje se jedinstveni postotak dodatka na osnovnu mirovinu od 27 %, neovisno o tome jesu li korisnici mirovine navršili mirovinski staž prije uvođenja obveznoga mirovinskoga osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje (II. mirovinski stup) ili ne, a osnovica za izračun dodatka je osnovna mirovina koju ostvaruju u obveznom osiguranju generacijske solidarnosti (I. mirovinski stup).

Uz članak 2.

Ovom prijelaznom odredbom predlaže se određivanje dodatka korisnicima osnovne mirovine kojima je dodatak određen do stupanja na snagu ovoga Zakona, a radi osiguranja iste razine prava koja je predviđena za nove korisnike.

Uz članak 3.

Ovom se odredbom propisuje stupanje na snagu Zakona.

IV. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU ZAKONA

Za provedbu predloženog Zakona, prema izrađenim projekcijama troškova, bit će potrebno osigurati u državnom proračunu Republike Hrvatske u 2024. godini ukupan iznos od 9,1 milijuna eura, u 2025. godini ukupan iznos od 14,6 milijuna eura, a u 2026. godini 21,6 milijuna eura.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU KONAČNIM PRIJEDLOGOM U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA I RAZLOZI ZBOG KOJIH SU RAZLIKE NASTALE

Nakon rasprave o Prijedlogu zakona o izmjeni Zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju u Hrvatskome saboru, koji je podnijela Vlada Republike Hrvatske aktom od 9. studenoga 2023., na 19. sjednici Hrvatskoga sabora, održanoj 30. studenoga 2023., donesen je Zaključak kojim se prihvaća Prijedlog zakona o izmjeni Zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju.

O Prijedlogu zakona o izmjeni Zakona o dodatku na mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju raspravljao je Odbor za rad, mirovinski sustav i socijalno partnerstvo na sjednici održanoj 16. studenoga 2023. te Odbor za zakonodavstvo na sjednici održanoj dana 21. studenoga 2023., koji na tekst Prijedloga zakona nisu imali primjedaba te su jednoglasno predložili Hrvatskom saboru da donese zaključak kojim se prihvaća Prijedlog zakona.

U odnosu na tekst Prijedloga zakona koji je prošao prvo čitanje u Hrvatskom saboru doručena je prijelazna odredba te promijenjena završna odredba na način da je preciziran dan stupanja na snagu Zakona. Umjesto stupanja na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama propisano je da Zakon stupa na snagu 1. siječnja 2024.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO, S OBRAZLOŽENJEM NEPRIHVAĆANJA

Nije prihvaćen prijedlog zastupnika Damira Bakića o potrebi pravilnog propisivanja pojma osnovne mirovine, budući da se osnovnom mirovinom smatra samo mirovina nakon uvođenja II. mirovinskog stupa koja je izračunata s faktorom 0,75, a ne u punom opsegu kao mirovina iz I. mirovinskoga stupa. Naime, osnovna mirovina je pojam definiran Zakonom o mirovinskom osiguranju, ne može se koristiti samo na izračun dijela mirovine za staž navršen nakon 1. siječnja 2002., već se s obzirom na to da je mirovina jedinstvena svota, odnosi na izračun mirovine korisnicima koji ostvaruju pravo na mirovinu iz oba stupa.

Tijekom saborske rasprave nisu iznesene druge primjedbe ili prijedlozi koji su predmet sadržaja ovoga Prijedloga zakona.

ODREDBA VAŽEĆEG ZAKONA KOJA SE MIJENJA

Članak 2.

(1) Korisnicima mirovina iz članka 1. ovoga Zakona određuje se, zavisno od svote mirovine i godine ostvarivanja prava na mirovinu, dodatak na mirovinu, i to:

- na mirovine ostvarene u 1999. godini dodatak iznosi 4,0% od mirovine,
- na mirovine ostvarene u 2000. godini dodatak iznosi 8,4% od mirovine,
- na mirovine ostvarene u 2001. godini dodatak iznosi 12,6% od mirovine,
- na mirovine ostvarene u 2002. godini dodatak iznosi 16,3% od mirovine,
- na mirovine ostvarene u 2003. godini dodatak iznosi 19,0% od mirovine,
- na mirovine ostvarene u 2004. godini dodatak iznosi 20,9% od mirovine,
- na mirovine ostvarene u 2005. godini dodatak iznosi 22,6% od mirovine,
- na mirovine ostvarene u 2006. godini dodatak iznosi 23,8% od mirovine,
- na mirovine ostvarene u 2007. godini dodatak iznosi 24,9% od mirovine,
- na mirovine ostvarene u 2008. godini dodatak iznosi 25,9% od mirovine,
- na mirovine ostvarene u 2009. godini dodatak iznosi 26,4% od mirovine,
- na mirovine ostvarene u 2010. godini i sljedećim godinama dodatak iznosi 27,0% od mirovine.

(2) Osnovica za određivanje dodatka na mirovinu prema članku 1. ovoga Zakona jest svota mjesečne mirovine određena i usklađivana svake godine novom aktualnom vrijednosti mirovine prema članku 86. Zakona o mirovinskom osiguranju.

(3) Osnovica za određivanje dodatka na mirovinu prema članku 1. ovoga Zakona korisnicima mirovine ostvarene primjenom međunarodnih ugovora o socijalnom osiguranju jest mirovina iz hrvatskoga mirovinskog osiguranja koja im pripada na temelju mirovinskog staža navršenog u hrvatskom mirovinskom osiguranju.

(4) Osnovica za određivanje dodatka na mirovinu korisnika obiteljske mirovine koja se određuje i isplaćuje u dijelovima jest ukupna svota obiteljske mirovine, a dodatak se određuje razmjerno dijelovima mirovine koji se isplaćuju pojedinim članovima obitelji – korisnicima tako određene mirovine.

(5) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, korisnicima obiteljske mirovine određene od mirovine koja je ostvarena od 1. siječnja 1999. dodatak se određuje prema postotku iz godine u kojoj je ostvareno pravo na mirovinu od koje je određena obiteljska mirovina.

(6) Korisnicima najniže mirovine određene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju dodatak se određuje na mirovinu koja im pripada na temelju njihovoga ukupnoga mirovinskog staža za određivanje mirovine i njihovih ostvarenih plaća odnosno osnovica osiguranja i isplaćuje se zajedno s tom mirovinom, ako svota mirovine zajedno s dodatkom prema stavku 1. ovoga članka prelazi svotu najniže mirovine.

(7) Svota mirovine, zajedno s dodatkom na mirovinu iz stavka 1. ovoga članka, ne može biti veća od najviše mirovine određene prema članku 1. Zakona o najvišoj mirovini.

(8) Korisniku mirovine iz članka 91. stavka 1. Zakona o mirovinskom osiguranju, osiguranom i u obveznom mirovinskom osiguranju individualne kapitalizirane štednje kojemu je u obveznom mirovinskom osiguranju generacijske solidarnosti određena osnovna mirovina, kao i korisniku osnovne invalidske mirovine dodatak na dio mirovine koji mu pripada za mirovinski staž navršen do početka primjene obveznog mirovinskog osiguranja individualne kapitalizirane štednje određuje se u postotku od 27%, a na dio mirovine koji mu pripada za mirovinski staž ostvaren od toga dana (1. siječnja 2002. godine) određuje se u postotku od 27% pomnoženom s faktorom osnovne mirovine određenim za kalendarsku godinu u kojoj osiguranik stječe pravo na mirovinu.

(9) Korisniku mirovine iz članka 91. stavka 2. Zakona o mirovinskom osiguranju osiguranom i u obveznom mirovinskom osiguranju individualne kapitalizirane štednje, kao i korisniku osnovne invalidske mirovine koji nije ostvario staž osiguranja u razdoblju do početka primjene obveznog mirovinskog osiguranja individualne kapitalizirane štednje, osnovica za dodatak je osnovna mirovina i određuje se u postotku od 27% pomnoženom s faktorom osnovne mirovine određenim za kalendarsku godinu u kojoj osiguranik stječe pravo na mirovinu.

(10) Korisniku iz stavaka 8. i 9. ovoga članka kojemu svota osnovne mirovine s dodatkom iz stavaka 8. i 9. ovoga članka iznosi manje od najniže osnovne mirovine određuje se najniža osnovna mirovina iz članka 93. stavka 3. Zakona o mirovinskom osiguranju.

(11) Svota osnovne mirovine iz stavaka 8. i 9. ovoga članka, zajedno s dodatkom iz stavaka 8. i 9. ovoga članka ne smije prijeći svotu najviše osnovne mirovine iz članka 93. stavka 3. Zakona o mirovinskom osiguranju.

(12) Odredbe stavaka 8. do 11. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju i na člana obitelji osiguranika koji je osiguran i u obveznom mirovinskom osiguranju individualne kapitalizirane štednje koji nakon stupanja na snagu ovoga Zakona iz obveznog mirovinskog osiguranja generacijske solidarnosti ostvari obiteljsku mirovinu u visini osnovne mirovine.

(13) Dodatak na mirovinu određen na način i pod uvjetima iz ovoga Zakona sastavni je dio mirovine ostvarene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju.